

CULTUURRAAD
VOOR DE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 197.5-1976

7 NOVEMBER 1975

ONTWERP VAN DECREET
tot bescherming van monumenten en landschappen
SUBAMENDEMENTEN
voorgesteld door de **REGERING** en de **COMMISSIE**

Het opschrift van dit ontwerp van decreet en de tekst van de amendementen voorgesteld door de regering (stuk 15 (1974-1975) — Nr. 3) wijzigen als volgt :

« *Ontwerp van decreet tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten* »

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt de bescherming, **de instandhouding, het onderhoud en het herstel** van in het Nederlandse taalgebied gelegen monumenten, stads- en dorpsgezichten.

Art. 2

Dit decreet verstaat onder :

1. de Minister : de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse cultuur behoort.

2. monument : een onroerende zaak, werk van de mens of van de natuur of van beide samen, die van algemeen belang is omwille van haar artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde, inbegrepen de zich erin bevindende roerende zaken, onroerend door bestemming.

Zie :

15 (B.Z. 1974) :

— Nr. 1 : 122 (1973-1974) — Nrs. 1 tot 5

— Nrs. 2 en 3 : Amendementen

3. stads- of dorpsgezicht : een groepering van één of meer monumenten **en/of onroerende goederen** met omgevende bestanddelen, zoals onder meer beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, die omwille van artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde van algemeen belang is.

4. voor bescherming vatbaar monument, stads- of dorpsgezicht : de onder 2 en 3 bedoelde monumenten, stads- of dorpsgezichten, die werden ingeschreven op de krachtens dit decreet daartoe aangelegde **ontwerplijsten**.

5. beschermd monument, stads- of dorpsgezichten : de onder 2 en 3 bedoelde monumenten, stads- of dorpsgezichten, die bij koninklijk besluit beschermd zijn.

6. eigenaars en vruchtgebruikers : eigenaars en vruchtgebruikers volgens de gegevens van het kadaster.

HOOFDSTUK II

Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen

Art. 3

De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, Nederlandse sectie, hierna genoemd de Koninklijke Commissie, heeft tot taak de Minister van advies te dienen inzake monumenten, stads- en dorpsgezichten. Zij verricht voorts werkzaamheden haar bij of krachtens dit decreet opgedragen.

De Koninklijke Commissie bestaat uit een centrale commissie en provinciale commissies.

De Koning bepaalt de bevoegdheid, de samenstelling en de werking van de Koninklijke Commissie.

HOOFDSTUK III

Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg

Art. 4

Er is een Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg, hierna genoemd de Rijksdienst, die tot opdracht heeft het beleid inzake de bescherming, ***de instandhouding, het onderhoud en het herstel van monumenten, stads- en dorpsgezichten voor te bereiden en uit te voeren.***

De Rijksdienst bestaat uit een hoofdbestuur en provinciale directies.

De Rijksdienst verleent aan de Koninklijke Commissie medewerking bij de uitvoering van haar taak en neemt tevens het Secretariaat van de Koninklijke Commissie waar.

De Koning bepaalt zijn samenstelling en zijn werking.

HOOFDSTUK IV

*De bescherming van monumenten,
stads- en dorpsgezichten**Afdeling I : De voorontwerpen en de ontwerpen van
lijst van de voor bescherming vatbare monumenten,
stads- en dorpsgezichten*

Art. 5

§ 1. *De Minister legt per gemeente één of meer voorontwerpen van lijst van de voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten aan en vervolledigt deze. Deze voorontwerpen van lijst bevatten de mogelijk op te leggen erfdiensbaarheden.*

Openbare besturen en particulieren kunnen de Minister verzoeken, monumenten, stads- en dorpsgezichten in de voorontwerpen van lijst op te nemen.

§ 2. *De voorontwerpen van lijst worden door de Minister gelijktijdig :*

1) *ter advies voorgelegd aan de provinciale commissie en aan de provinciale directie van het bestuur van de stedenbouw. Deze adviezen worden binnen de 60 dagen na ontvangst uitgebracht, xoniet worden ze geacht gunstig te zijn;*

2) *voor openbaar onderzoek gepubliceerd in minstens drie Nederlandstalige dag- en/of weekbladen;*

3) *bij ter post aangetekende brief betekend aan de erop vermelde eigenaars of vruchtgebruikers van monumenten. Zowel bij de publikatie als bij de betekening wordt uitdrukkelijk vermeld de einddatum van de termijn gedurende dewelke bij het betrokken gemeentebestuur opmerkingen en bezwaren kunnen worden ingediend. De termijn van het openbaar onderzoek bedraagt 30 dagen;*

4) *bij het betrokken gemeentebestuur neergelegd ter advies en ter aanplakking, in de daarop vermelde stads- en dorpsgezichten voor het openen van een proces-verbaal waarin de opmerkingen en bezwaren worden opgenomen.*

Bij het verstrijken van de vastgestelde termijn wordt het proces-verbaal door het college afgesloten. Binnen de 15 dagen na het afsluiten maakt het college het proces-verbaal samen met baar advies, aan de Minister over. Bij ontstentenis van een binnen de voorgeschreven termijn overgemaakt advies wordt dit als gunstig beschouwd.

§ 3. *De Minister stelt de ontwerplijsten vast. Deze ontwerplijsten worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.*

De rechtsgevolgen treden in werking vanaf de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad of vanaf de betekening aan het betrokken gemeentebestuur, aan de eigenaars en de vruchtgebruikers.

De eigenaars of vruchtgebruikers van de op de voorontwerplijsten voorkomende monumenten of van in een stads- of dorpsgezicht gelegen onroerende goederen die niet behouden werden op de ontwerplijsten, worden hiervan in kennis gesteld.

De eigenaar en/of vruchtgebruiker geven bij ter post aangetekende brief kennis van de betekening aan de huurders of de bewoners, binnen de 10 dagen na ontvangst ervan op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid

voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bedoeld in artikel 15 van dit decreet. In de betekening aan de eigenaar en/of vruchtgebruiker wordt van deze verplichting melding gemaakt.

§ 4. Onverminderd de door een koninklijk besluit bepaalde algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud zijn voor alle vergunningen te verlenen volgens de wet van 26 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en stedenbouw, gewijzigd bij de wetten van 22 april 1970 en van 22 december 1970, de vergunning verlenende instanties alsmede de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw, ertoe gehouden binnen de 30 dagen na ontvangst van het dossier advies in te winnen bij de Minister of zijn gemachtigde. De Minister brengt binnen de 30 dagen bij hen een bindend advies uit.

Bij ontstentenis van een binnen de voorgeschreven termijn overgemaakt advies, wordt dit als gunstig beschouwd.

§ 5. Bij overdracht van een op een ontwerprijst opgenomen monument, of van een in een stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed, is de instrumenterende ambtenaar verplicht voorafgaand een stedenbouwkundig attest aan te vragen en in de overdrachtsakte melding te maken dat bedoeld monument of onroerend goed op een ontwerprijst is opgenomen.

Bij het afleveren van bedoeld stedenbouwkundig attest zal de in artikel 5, § 4 te volgen procedure nageleefd worden.

§ 6. Op verzoek van openbare besturen en particulieren kan de Minister, de Koninklijke Commissie geboord, monumenten, stads- en dorpsgezichten van de ontwerprijsten schrappen. Dit verzoek wordt bij ter post aangezekende brief tot de Minister gericht.

Art. 6

In dringende omstandigbeden kan de Minister, in afwijking van de procedure voorzien in het voorgaande artikel, bij gemotiveerde beslissing de rechtsgevolgen voorzien in artikel 5, §§ 3 en 4 van onmiddellijke toepassing verklaren voor een eenmalige termijn van ten hoogste 120 dagen vanaf de betekening aan de eigenaars, de vruchtgebruikers, aan de vergunning verlenende overheid alsmede aan de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw.

Afdeling II : Koninklijk besluit tot bescherming van een monument, stads- of dorpsgezicht

Art. 7

De Koning, de Koninklijke Commissie geboord, gaat over tot de definitieve bescherming van de op de ontwerprijsten voorkomende monumenten, stads- en dorpsgezichten. Deze worden in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

Dit koninklijk besluit vermeldt de algemene en desgevallend specifieke voorschriften inzake instandhouding en onderhoud.

De inschrijving op de ontwerprijsten vervalt van rechtswege indien deze koninklijke besluiten niet zijn genomen uiterlijk één jaar na de publikatie van de voormelde ont-

werplijsten in het Belgisch Staatsblad. Deze termijn kan, bij gemotiveerde beslissing van de Minister, eenmaal voor ten hoogste 6 maanden worden verlengd.

Art. 8

§ 1. *Het koninklijk besluit waarbij het monument, stads- of dorpsgezicht in bescherming wordt genomen, treedt in werking bij de betekening aan de eigenaars of uiterlijk de dag van de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.*

§ 2. *Wanneer voor het gebied waarin het monument, stads- of dorpsgezicht gelegen is een door de Koning goedgekeurd plan van aanleg of een verkavelingsvergunning bestaat wordt het koninklijk besluit tot bescherming genomen op gezamenlijke voordracht van de Minister en van de Minister tot wiens bevoegdheid de ruimtelijke ordening en stedenbouw behoren.*

§ 3. *Het koninklijk besluit tot bescherming van een stads- of dorpsgezicht bevat in bijlage een plan met nauwkeurige aflijning van het beschermde gebied. Het vermeldt de bijzondere beperkingen die met het oog op de vrijwaring van de wezenlijke kenmerken van het beschermde monument, stads- of dorpsgezicht aan het eigendomsrecht worden gesteld.*

§ 4. *De eigenaar of vruchtgebruiker geeft bij ter post aangetekende brief kennis van de betekening aan de huurders of bewoners, binnen de 10 dagen na ontvangst ervan, op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bedoeld in de artikelen 13 en 15 van dit decreet. In de in § 1 bedoelde betekening wordt van deze verplichting melding gemaakt.*

Art. 9

Het koninklijk besluit waarbij het monument, stads- of dorpsgezicht in bescherming wordt genomen heeft verordenende kracht. Er mag alleen worden van afgeweken in de door dit decreet bepaalde gevallen en vormen.

De Koning besluit, de Koninklijke Commissie geboord, tot het opheffen of wijzigen van het koninklijk besluit tot bescherming van een monument, stads- en dorpsgezicht.

Afdeling III : Register van beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten

Art. 10

§ 1. *De Rijksdienst houdt voor elke gemeente een register bij van beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten. De Minister stelt de inrichting van het register vast.*

§ 2. *Afschriften van het register berusten voor kosteloze inzage bij de Rijksdienst, het bestuur voor de stedenbouw, het provinciebestuur, het gemeentebestuur, het kadaster en de bewaarder der hypotheeken, elk voor een ambtsgebied. Eenieder kan zich op zijn kosten uittreksels uit het register doen verstrekken.*

§ 3. De bij koninklijk besluit beschermde monumenten komen in aanmerking voor het aanbrengen van een herkenningsteken.

Het model ervan wordt bepaald door de Minister, de Koninklijke Commissie geboord.

Afdeling IV : Beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten.

Art. 11

§ 1. De eigenaars en vruchtgebruikers van een beschermd monument of van een in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed, zijn ertoe gebonden, door de nodige instandhoudings- en onderhoudswerken, het in goede staat te behouden en het niet te ontsieren, te beschadigen of te vernielen.

§ 2. Onverminderd de in het koninklijk besluit tot bescherming bepaalde algemene en specifieke voorschriften inzake instandhouding en onderhoud, zijn voor alle vergunningen te verlenen op grond van de wet van 22 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, gewijzigd bij de wetten van 22 april 1970 en van 22 december 1970, alle vergunning verlenende instanties alsmede de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw ertoe gehouden binnen de 30 dagen na ontvangst van het dossier advies in te winnen bij de Minister of zijn gemachtigde. De Minister brengt binnen de 30 dagen bij ben een bindend advies uit.

Bij ontstentenis van een binnen de voorgeschreven termijn overgemaakt advies, wordt dit als gunstig beschouwd.

§ 3. De Minister of zijn gemachtigde beschikt over een bijkomende termijn van 45 dagen voor het uitbrengen van een bindend advies wanneer bij de aanvraag tot het uitvoeren van werken een beroep wordt gedaan op de subsidiëringsregeling bepaald door artikel 2, eerste lid van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen.

§ 4. Werken die werden begonnen zonder dat hiervoor de vereiste machtiging is bekomen of die worden uitgewoerd in strijd met bij zodanige machtiging gestelde voorwaarden, kunnen worden stilgelegd door de Minister, de provinciegouverneur, de burgemeester, de ambtenaren van de gerechtelijke politie, alsook door de daartoe door de Minister aangewezen ambtenaren, op eigen initiatief of op bevel van de Minister, desgevallend met behulp van de openbare macht.

§ 5. De genoemde personen hebben toegang tot de voor bescherming vatbare en beschermde onroerende goederen, om alle nodige opsporingen en vaststellingen te verrichten. Wanneer deze verrichtingen de kenmerken van een huiszoeking dragen mogen zij enkel worden uitgevoerd indien er aanwijzingen bestaan voor een misdrijf en op voorwaarde dat de politierechter ben daartoe heeft gemachtigd.

§ 6. Bij overdracht van een beschermd monument of van een in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed is de instrumenterende ambtenaar verplicht voorafgaand een stedenbouwkundig attest aan te vragen en in de overdrachtsakte melding te maken dat bedoeld monument of onroerend goed beschermd is.

Bij het afleveren van bedoeld stedenbouwkundig attest zal de in artikel 11, § 2 bepaalde procedure nageleefd worden.

§ 7. Sommige beschermde monumenten, stads- of dorpsgezichten kunnen omwille van hun uitzonderlijke architectuur-historische waarde voor het Europees bouwkundig erfgoed onder rechtstreekse bescherming van het Rijk worden geplaatst. De lijst wordt door de Minister opgesteld. De instandhoudings-, onderhouds- en restauratiekosten kunnen in voorkomend geval ten laste van het Rijk vallen.

Art. 12

Geen nieuwe erfdiensbaarheden van openbaar nut kunnen op een beschermd monument of op een in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed worden gevestigd dan bij machtiging van de Minister. De koninklijke besluiten tot vestiging van bedoelde erfdiensbaarheden worden genomen op gezamenlijke voordracht van de Minister tot wiens bevoegdheid het vestigen van de desbetreffende erfdiensbaarheden behoort. Deze beslissing wordt binnen de 6 maanden getroffen.

Bij ontstentenis van bedoelde ministeriële beslissing, wordt deze machtiging als verkregen beschouwd.

HOOFDSTUK V

Strafbepalingen

Art. 13

Onverminderd de toepassing van de bij het Strafwetboek of bij andere wetten of decreten bepaalde straffen, wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en een geldboete van 1 000 tot 5 000 frank of met één van deze straffen alleen :

1. Hij die verzuimt de bij koninklijk besluit bepaalde voorschriften na te leven met betrekking tot de instandhouding en het onderhoud van voor bescherming vatbare of beschermde onroerende goederen, overeenkomstig artikel 5, § 4 en artikel 11, § 2.

2. Hij die zonder de in artikel 11, § 4 voorgeschreven machtiging, of in strijd met bij zodanige machtiging gestelde voorwaarden, werken uitvoert aan een beschermd monument of aan een, in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed.

3. De instrumenterende ambtenaar die verzuimt, bij overdracht van een op een ontwerplijst opgenomen of beschermd monument, of van een in een ontwerplijst opgenomen beschermd stads- en dorpsgezicht gelegen onroerend goed, een stedenbouwkundig attest aan te vragen of verzuimt in de overdrachtsakte melding te maken dat bedoeld monument of onroerend goed in een ontwerplijst is opgenomen of beschermd werd, overeenkomstig artikel 5, § 5, en artikel 11, § 6.

Art. 14

(vroeger art. 17)

De bepalingen van het eerste boek van het Strafwetboek, met inbegrip van de artikelen 66, 67, 69, tweede lid, en 85, zijn van toepassing op de bij artikel 13 bepaalde misdrijven.

Art. 1.5
(vroeger art. 18)

Bij elk vonnis van veroordeling wordt het bevel gegeven tot het terugbrengen van het goed of de goederen in hun vroegere toestand en dit op kosten van de veroordeelde, onverminderd de schadeloosstelling.

HOOFDSTUK VI

Overgangs- en opheffingsbepalingen

Art. 16
(vroeger art. 19)

§ 1. De wet van 7 augustus 1932 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972, wordt voor de in het Nederlandse taalgebied gelegen monumenten en stads- en dorpsgezichten, opgeheven, met uitzondering van de artikelen 2, eerste lid, 4, eerste lid, 5 **tot 11, en 16 tot 20.**

§ 2. De onder het stelsel van de wet van 7 augustus 1931, gewijzigd bij het decreet van 13 juli 1972, begonnen procedures tot rangschikking, worden voortgezet overeenkomstig bedoelde wet.

De rangschikkingsbesluiten genomen bij toepassing van de wet van 7 augustus 1932, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972, behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven. Ten aanzien van deze rangschikkingsbesluiten gelden al de gevolgen die dit decreet verbindt aan de koninklijke besluiten tot bescherming.

De bepalingen van dit decreet treden in werking op de door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 januari 1976.

***De Minister van Nederlandse Cultuur
en van Vlaamse Aangelegenheden,***

R. DE BACKER-VAN OCKEN

***Namens de Commissie,
de Voorzitter,***

J. VAN ELEWYCK
